

EUROOPA KOMISJONI JA OECD PROJEKT KOOSTÖÖS
SOTSIAALMINISTEERIUMIGA
16 märts 2021

INIMESTE KOKKU VIIMINE TÖÖKOHTADEGA: AKTIIVSE TÖÖTURUPOLIITIKA EDENDAMINE EESTIS

OECD raport

Anne Lauringson
Tööhõive-, töö- ja sotsiaalala direktoraat
OECD

Euroopa Komisjoni-OECD-Sotsiaalministeeriumi projekt tööturuteenuste edendamiseks

Eesmärgid

Analüüsid

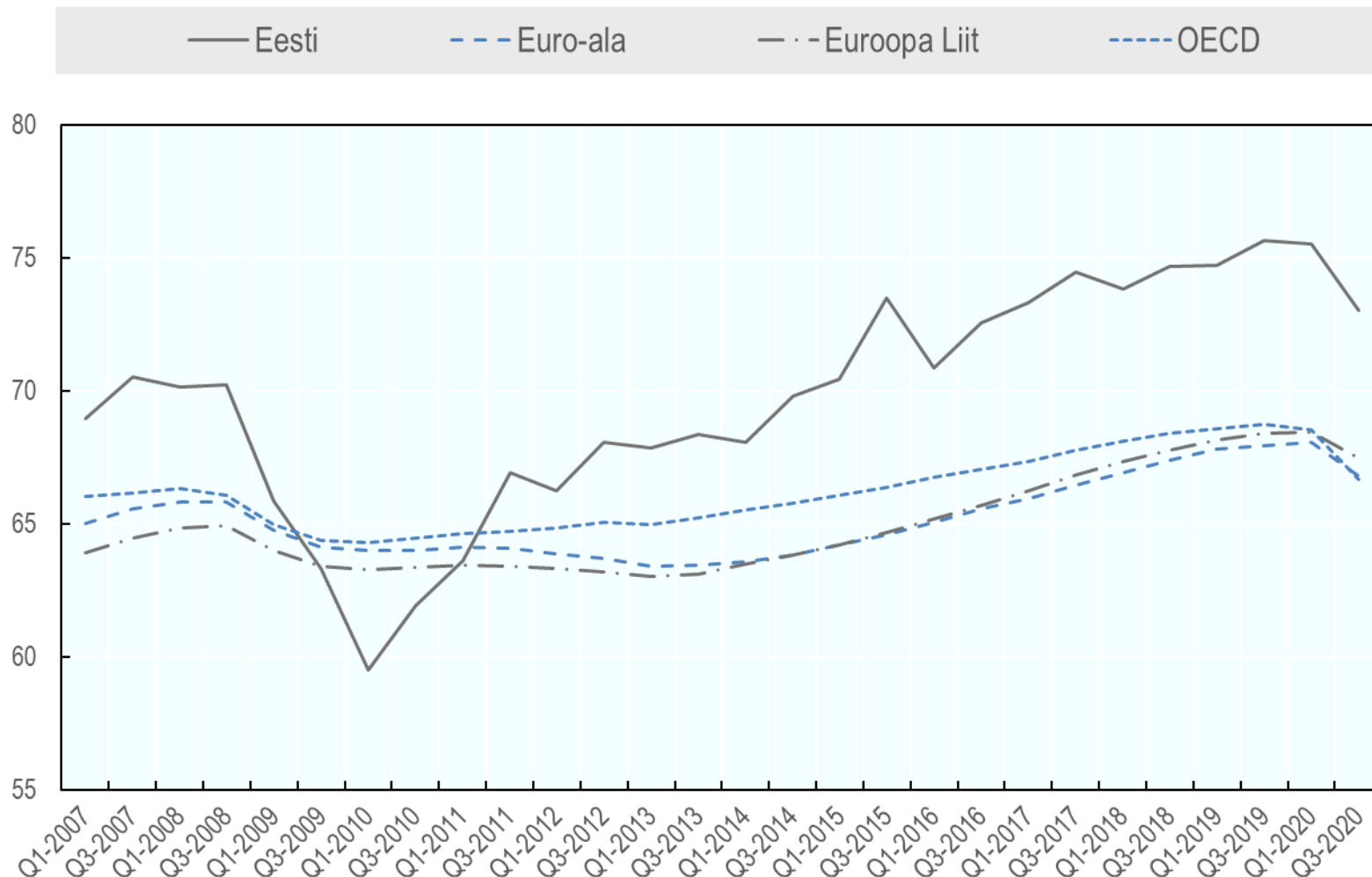
- Toetada **tööhõive määra** kasvu ja liikumist **paremate töökohtadeni**
- Leida võimalusi tööturuteenuste edendamiseks läbi tööturuteenuste kujundamise ja rakendamise **institutsionaalse ülesehituse parandamise**
- Teha ettepanekuid tööturuteenuste **sihitamise ja kättesaadavuse strateegiate** kohta, et teenused jõuaksid ka nende tööturusegmentideni, kes pole veel piisavalt kaetud

- **Kvantitatiivne analüüs 21 registri andmete põhjal:**
 - Määratleda grupid, kes vajaksid tööturuteenuseid oma tööturuolukorra parandamiseks
 - Analüüsida nende tööturule sisenemise takistusi
 - Määratleda puudujäägid ja kattuvused teenuste pakkumisel
- **Regulatsioonide analüüs**, et määratleda parandamist vajavad aspektid institutsionaalses ja regulatiivses raamistikus
- **Rahvusvaheliste heade praktikate analüüs** ja võimalikud eeskujud Eestile

Eesti tööturg on tugev, kuid mitmed struktuursed väljakutsed on jäänud

Tööhõive määr tööealiste seas, %

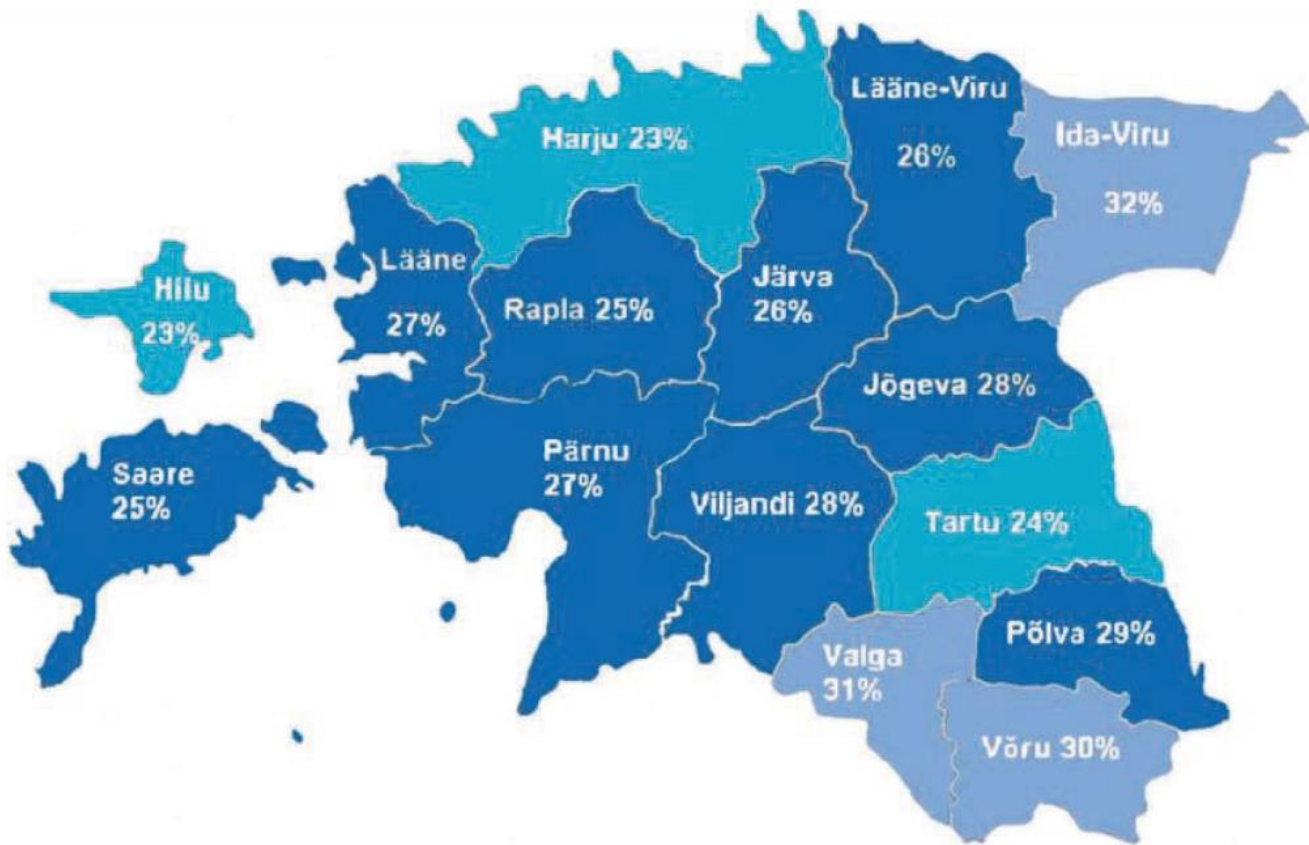

- Eesti elanikkond väheneb ja vananeb kiiresti
- Regionaalsed erinevused
- Tööhõivemäär erineb vanuse, hariduse, tervisliku seisundi ning muude tegurite lõikes
- Kõrge oskuste mittevastavus
- Töötute seas kõrge vaesusrisk (52% in 2018) ning madal kvalifikatsioon (40%)
- COVID-19 mõjude määramatus

Tugevale tööturule vaatamata puudub paljudel inimestel püsiv töö ja sissetulek

15-64-aastaste osakaal, kes võiksid töötada, aga on tööturuga nõrgalt seotud, 2018

Allikas: OECD report "Connection People with Jobs: Improving the Provision of Active Labour Market Policies"

Aastal 2018, 26% 15-64-aastastest (200 000 inimest) oleks võinud oma tööturuolukorda läbi vajadustele vastavate tööturuteenuste parandada

Nad on silmitsi paljude takistustega...

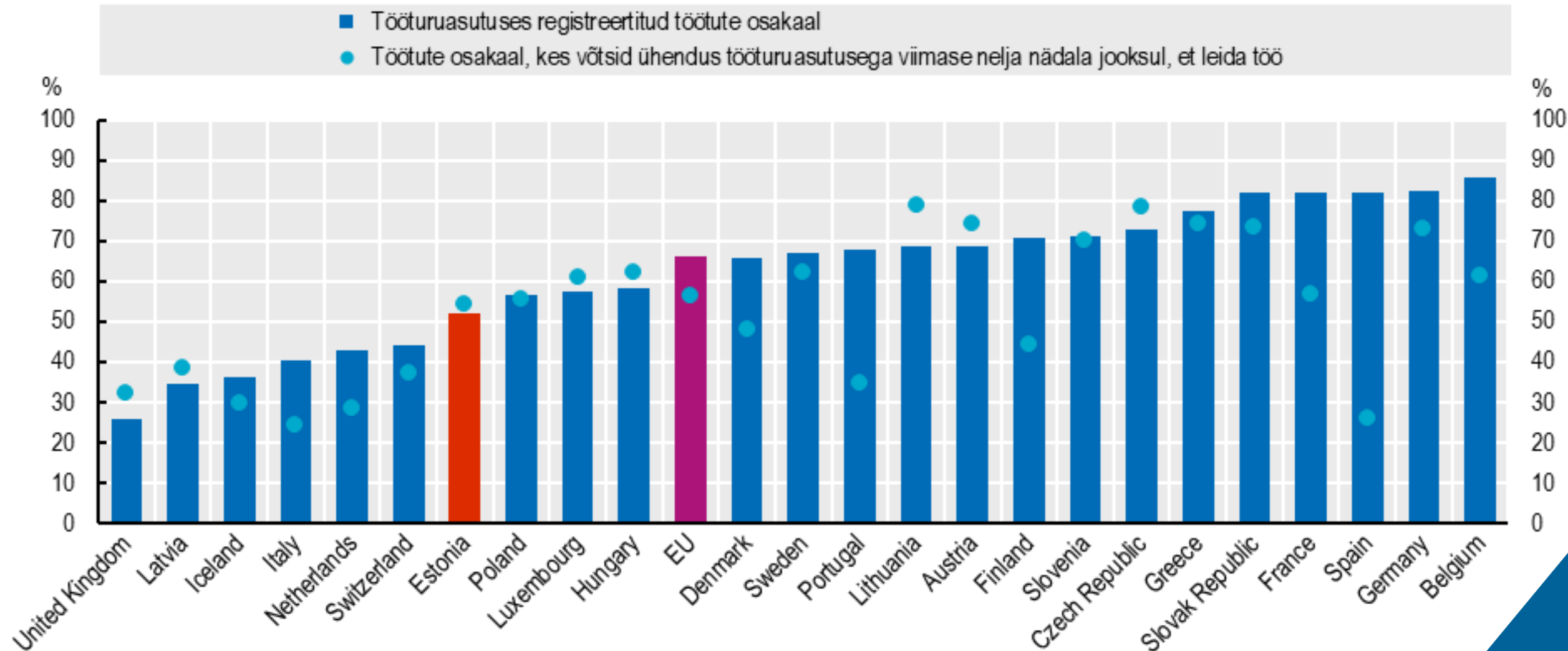
- Madalad oskused 68%, perekondlikud põhjused 64%, ühiskonda integreerumise takistused 42%, tervislikud piirangud 21%, geograafiline kaugus töökohtadest 19%

...ja paljudel juhtudel mitme takistusega korraga

Ei ole „tüüpilisi“ tööturutakistuse kombinatsioone ehk vaja on individuaalset lähenemist

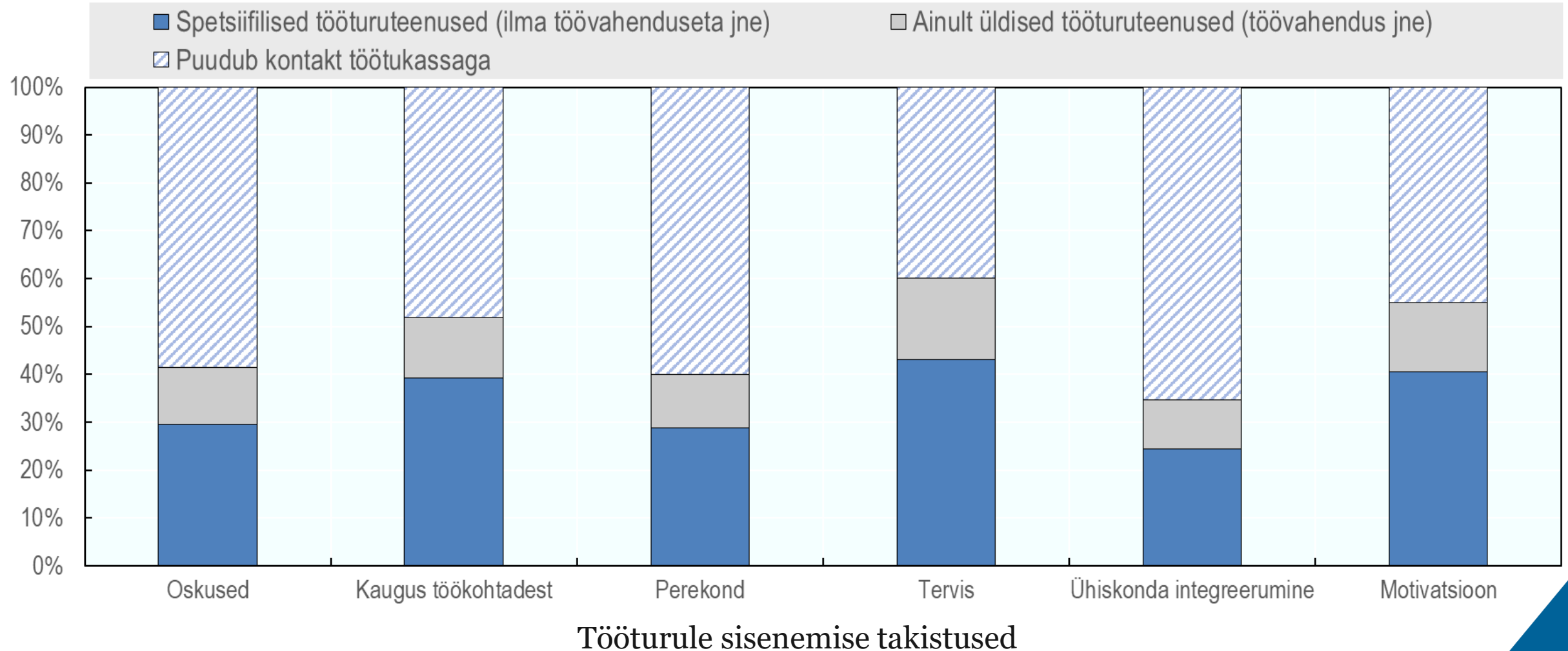
Registreeritud töötute osakaal madalam kui teistes riikides, tööleidmise eesmärgil pöördujate osakaal kõrgem

Mõne tööturutakistuste puhul ei ole tööturuteenused piisavalt kättesaadavad

Tööturuteenustes osalejate osakaal tööturuga nõrgalt seotud inimeste seas nende tööturutakistuste järgi

Tuleb teha pingutusi, et jõuda nendeni, kes tööturult kaugemal

Hinnang

- Tööturuteeustel osalemine **varieerub** tööturuga nõrgalt seotud inimeste hulgas **sõltuvalt nende tööturutakistustest**
- Tööturuteenustel osalemine on **kõrgeim terviseprobleemidega inimeste hulgas** (60%) osaliselt töövõimereformi tulemusel
- Tööturuteenustel osalemine on **madalaim** (35%) inimeste hulgas, kellel on **ühiskonda integreerumise takistused** ja on tööturust väga kaugel
- Tööturuteenustele suunamise määr on kõrge, kui inimene on töötukassa poole pöördunud → **Inimesteni jõudmine on võtmetegur** inimeste tööturuolukorra parandamisel

Soovitused

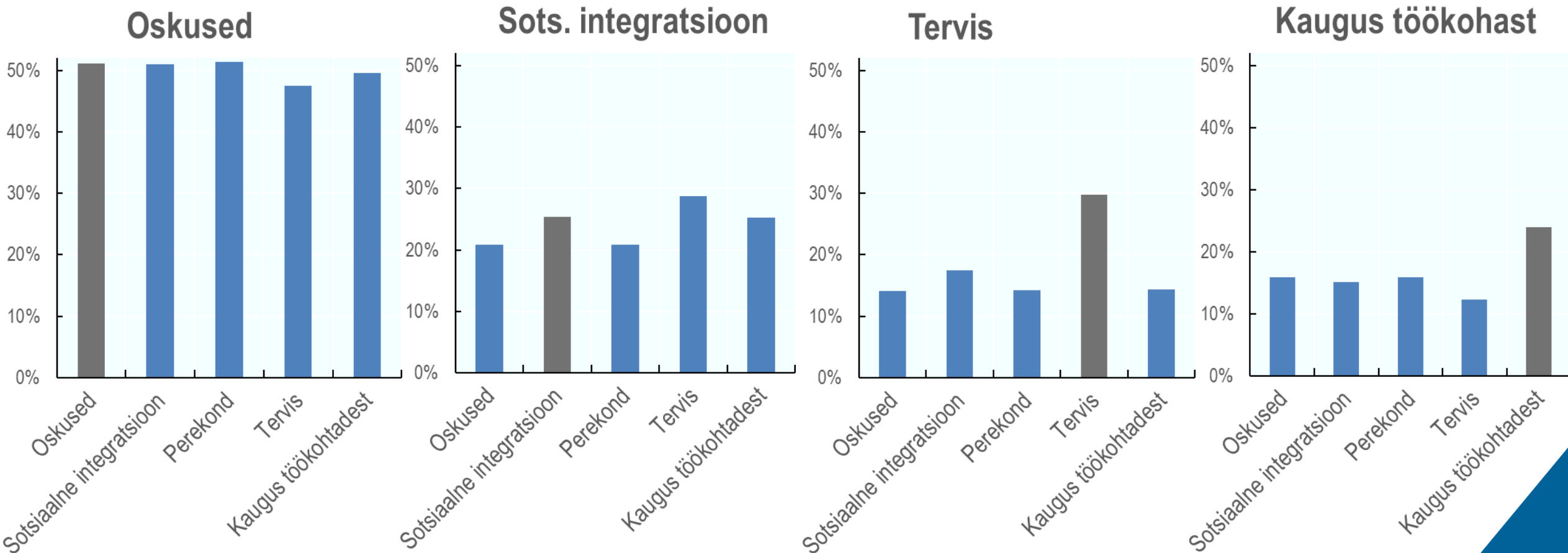
- Jätkata jõupingutusi, et jõuda **heitunuteni ja inimesteni, kes on tööturult kaugel**
 - Suurendada **koostööd omavalitsustega**, et jõuda nendeni, kellel ei ole töötukassaga sidet
 - Kasutada inimesteni jõudmiseks nii **otseseid kui kaudseid** (näiteks meedia) **kanaleid**
- Suurendad jõupingutusi, et **jõuda pensionieelses eas ja pensionieas inimesteni**, selgelt kommuniqueerides, millega töötukassa saab neid toetada

Mitte kõik tööturuteenused ei ole täpselt sihitud inimeste tööturutakistustele

Teatud tüüpi tööturuteenustes osalemise osakaal kõigi tööturuteenustes osalejate hulgas, tööturutakistuste järgi

Tööturule sisenemise takistused, mida tööturuteenus aitab ületada

Inimeste tööturule sisenemise takistused

Soovitused tööturuteenuste vajadustele vastavuse ja kättesaadavuse parandamiseks

Terviklikud organisatsioonideülesed lähenemised

- **Tugevdada koostööd ja võrgustumist organisatsioonide vahel** (töötukassa, sotsiaalkindlustusamet, haigekassa, omavalitsused)
- **Parandada info- ja andmevahetust** tööturu-, sotsiaal- ja terviseteenustega tegelevate organisatsioonide vahel
- Sisse seada **multiprofessionaalsed meeskonnad** ja mitteformaalsed vabatahtlikkusel põhinevad partnerlussuhted töötukassa konsultantide ja teiste spetsialistide vahel (näiteks sotsiaaltöötajad)

Tööturuteenuste pakett ja kättesaadavus

- **Tagada koolitusmeetmetele ligipääs madalate oskuste/kvalifikatsiooniga inimeste hulgas**
 - **Kaasata nii tööturu- kui hariduspoliitika huvipooled** täiskasvanuhariduse meetmete kujundamisse ja rakendamisse
 - **Kohandada koolitusmeetmeid**, et need vastaksid paremini madalate oskustega inimeste vajadustele, minimeeriks heidutavaid aspekte ja ennetaksid koolituselt väljalangemist.
- **Toetada kõige haavatavamaid gruppe**
 - Kõige haavatavamate juhtumitega tegelevatele juhtumikorraldajatele võimaldada kasutada rohkem tööaega selleks, et neid kliente tööandjatele tutvustada

Tööturuteenuste institutsionaalne ja õiguslik raamistik toetagu tööturuteenuste osutamist

Hinnang

- Üldine institutsionaalne ülesehitus, sealhulgas **kolmepoolne tasakaal** Töötukassa Nõukogus, **on ennast tõestanud** ja saavutanud häid tulemusi
- Õiguslik raamistik on **paindlik**, kuid erinevate tööturuteenuseid puudutavate õigusaktide kooseksisteerimine ja kattuvus muudavad süsteemi **tarbetult keeruliseks**
- Tänu töövõimereformile on **sotsiaal-, tervise- ja tööhõivepoliitika** täna **oluliselt paremini koordineeritud**

Soovitused

- **Jätkata sama institutsionaalse raamistikuga**, sealhulgas töötukassa kolmepoolse juhtimisega
- Jätta **Tööturuteenuste ja –toetuste seadusesse** ainult tööturuteenuste **üldine raamistik**
- Määrata tööturuteenuste **detailne disain paindlikemas regulatsioonides** (VV määrus, ministri määrus, Töötukassa Nõukogu otsus)

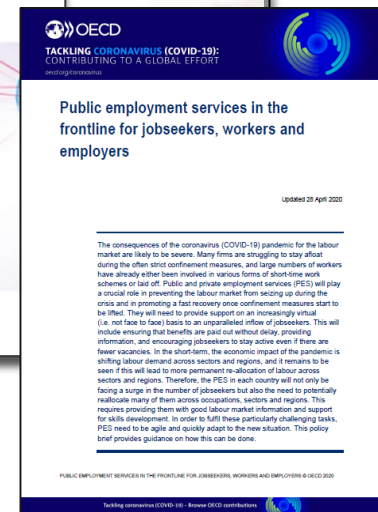
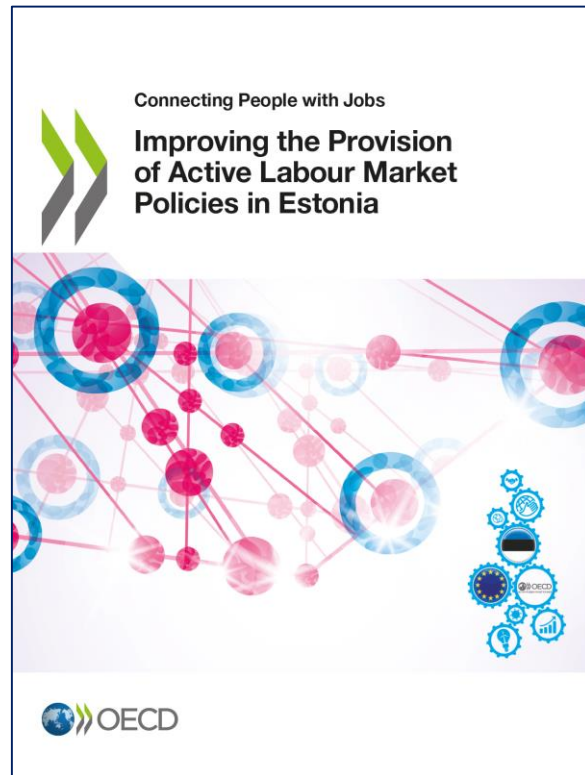
Põhisõnumid

- **Aktiivse tööturupoliitika väljatöötamine ja rakendamine Eestis vastab hästi tööturu vajadustele ja** tööturul toimuvatele muutustele ning pakub tõhusat tuge tööotsijale. **Kuid teenuste katvust võiks laiendada.** Erilist tähelepanu tuleks pöörata nendele inimestele, kes on olnud tööturult pikka aega eemal ja kellel on sageli probleemiks vähesed oskused.
- Aktiivse tööturupoliitika **õiguslik raamistik toetab paindlikke lahendusi**, mis on eriti olulised kiiretele tööturumuutustele nagu näiteks COVID-19 kriis, reageerimiseks. Ent süsteem on siiski keeruline ning **vajaks halduskoormuse vähendamiseks ja administratiivse tõhususe suurendamiseks ümbervaatamist.**
- Aktiivse tööturupoliitika tõhusus sõltub ka teenuste osutamise võimekusest seotud valdkondades, näiteks nende inimeste puhul, kellel esinevad mitmed takistused tööturule sisenemiseks. Samuti **on vajalik tööhõivepoliitika parem koordineerimine muude poliitikavaldkondadega**, eelkõige sotsiaal-, tervishoiu- ja hariduspoliitikaga.

Võta ühendust!

Kontakt: Anne Lauringson (Anne.LAURINGSON@oecd.org)

OECD Tööhõive-, töö- ja sotsiaalala direktoraat: www.oecd.org/els

Aktiivne tööturupoliitika, tööturuteenused: www.oecd.org/els/employment/activation.htm